

თავისუფალი

16/11-65
B

რედაქცია

თბილისი, ელისაბედის ქ., 200

რედაქტორი იდეის კვირა-
შეშეების გარდა ყოველ
დღე ნაშუადღევს 5-7 ს.
დაწუნებული ხელნაწერები
აგტორს უკან არ დაუბრუნ-
დება, აგტორვე ხელნაწერე-
ბის შესახებ არაფრთაძ მი-
წერ- მიწერას რედაქცია
არ მართავს.

რედაქციის ტელ. 2-98

გამხდლის რედაქციისთვის.

დასაწყისი დღე დიდის
9—3 საათამდე.
მიიღება განცხადებები
სტრუქტონი ღირს 50 კაპ.
რედაქცია სთხოვს ამ-
ხანაგებს მოგვანოდონ
ლიანდაგიდან მასალე-
ბი და წერილები საჭი-
ბოროტო კითხვებზე.
დაბეჭდილ წერილების ავ-
ტორებს მიეცემათ გასამ-
რჯელო იმ შემთხვევაში,
თუ ამას მოითხოვენ გა-
მთავანდოლ წერილზე ზედ
წარწერით.

№ 12

ცხადია, ასეთი ზომები ასწევენ შრო-
მის ნაყოფიერებას. მაგრამ ეს ვერაა



კითხვის სწორად გადაჭრა. ჩვენ ვიცით, თუ რა ზიანი მოაქვს მუშათა კლასისთვის ნარდათ მუშაობას. ნარდათ მუშაობის დროს მუშა მეცადინეობს რაც შეიძლება მეტი დამუშაოს, მისთვის არაა დასვენება. და ამ გზად ის კნინდება, ჩრება საზოგადო ცხოვრებას, ქვეითდება, კარგავს კლასობრივ შეგნებას, ანებებს თავს ორგანიზაციულ მუშაობას და დგება ფიზიკურად განადგურების გზაზე.

ამიტომ, რომ მუშათა ორგანიზაციები ყოველგან და ყოველთვის მოითხოვდნენ ნარდათ და შედეგით საათების მუშაობის მოსპობას. დიდხინის ბრძოლის შემდეგ ეს წესი მოსპეს მუშებმა და, ცხადია, დღეს მუშათა ორგანიზაციები ვერ დაუბრუნდებიან ამ ძველ წესს.

მაგრამ ამავე დროს მუშათა ორგანიზაციებს არ შეუძლიათ არ მიიქციონ ყურადღება შრომის ნაყოფიერების დაცვას, ვინაიდან ამ გარემოებას მოყვება წარმოების განადგურება და საზოგადოთ რესპუბლიკის დანგრევა. ეს კი მოუტანს თვით მუშებს დიდ ზარალს. დაღუპვის გზაზე დამდგარი წარმოება ვერ დაეკმაყოფილებს მუშებს, დაიცვტება და აუარბელი მუშები უმუშევრათ დარჩებიან. ავიღოთ კერძოთ რკინის გზა. თუ აქ არ იქნება შრომის ნაყოფიერება, ის დიდი დეფიციტი, რომელიც ეხლა აქვს გზას, კიდევ გაიზრდება, გზის მდგომარეობა მიიღებს საწინებო ხასიათს და გზა არა თუ ვერ შესძლებს მუშა-მოსამსახურეთა ეკონომიურ მდგომარეობის გააუმჯობესებას, არამედ არსებულ ჯამი-გირსაც ვერ მისცემს თავის დროზე.

ამიტომ საჭიროა შრომის ნაყოფიერება აწევა. ეს კი შესაძლებელია იმით, რომელიც გამოიწვევს ამ დღეებში დასრულებულმა კონფერენციამ. შრომის ნორმიროვკა და რეგისტრაცია აუცილებლათ საჭიროა. ამ რვა საათის სამუშაო დღის განმავლობაში განსაზღვრული საქმე უნდა გააკეთოს მუშამ, თუ ის ამას არ გააკეთებს, უნდა მოეთხოვოს პასუხი. ეს წესი უკვე შემოიღეს რკინის გზის მთავარ სახელოსნოში და კიდევ მოყვა ამას დიდებითი შედეგი, — წარმოება იმატა. გარდა ამისა საჭიროა მიეცეს წარმატება სამსახურში პატიოსანს, საქმის ერთგულ და ენერგიულ მუშა-მოსამსახურეებს. ეს კი დაანტერესებს უენერგიო მუშებსაც მუყაითად მოკიდონ ხელი დაკისრებულ საქმეს.

ამასთანავე ერთად საჭიროა გზა გაიწმინდოს იმ უოქმედო ადმინისტრატორებისგან, რომლებსაც დიდი ზიანი მოაქვთ გზისთვის. თუ ადმინისტრატორი არაა საქმეში გამოცდილი და ენერგიით სავსე პირი, ის დიდ ზარალს მოუტანს საქმეს. და აი ამ მხარესაც უნდა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება.

ს ა მ ლ ე ბ ი

ამ უკანასკნელ ხანებში რკინის გზის ზოგადი წარმატება თუ ორგანიზებას ასმება კითხვა ჯამაგირიდან სასკოლო ფუნდისთვის 10%-ის გამოქვეითების შესახებ.

სასკოლო ფუნდი შექმნილია ამოურ-კავკასიის რკინის გზათა დეპუტატების მესამე ყრილობაში. აი მაშინ მიღებული რეზოლუცია:

„ვცნობთ რა სკოლას განათლების მძღვრ იარაღთ მშრომელი ხალხის შეგნებული ნაწილის ხელში სამუდამით აღმოსაფხვრელათ. სიბნელისა და უმეტრების, რეაქციის ამ ბურჟუას, — ურილობა სცნობს აუცილებელ საჭიროთ სკოლების დემოკრატიულ ნიადაგზე გარდაქმნას, რომ ამხიარად სკოლა გამოვიდეს ჭეშმარიტ გზის მანვერებელ ღამზრათ ეგელა ხალხის თავისუფლებისა, თანასწორობისა და ძმობისაკენ. ასეთ დანიშნულებას შეუძლია ემსახუროს მხოლოდ ერთ ეგელა ხალხის სკოლას. ურილობა სოფლის აუცილებელ საჭიროდ გადადგას ნაბიჯები ასეთი სკოლის შესაქმნელად, სახელად: 1) გამრავლდეს ზირველ დაწესებოთი სკოლების რიცხვი გზებზე, 2) გაშენდეს საბავშვო ბაღები და ახალშენები, 3) გაძლიერდეს სასკოლო შენობათა შენება, 4) გაიხსნას საღამოს კურსები მოზრდილთათვის. ერთსულოვნად ვადგენთ გამოცრისცხს მუშა-მოსამსახურეების 10% ჯამაგირიდან სკოლის საქმისთვის მანამდე, სანამ სახელმწიფოს არ აქვს შეძლება განახორციელოს ერთიანი სკოლის — უფასო სწავლის პრინციპი“.

რასაკვირველია, პრეტენტების გამოცრისა-არგამოცრისთვის საკითხის გადაწყვეტა შეუძლია მხოლოდ მომავალ ყრილობას და მანამდე კი ფორმალურად და იურიდიულად არც ერთ რკინის გზის ორგანიზაციას არ აქვს უფლება ეს კითხვა ასეთ თუ ისე გადაწყვიტოს, მაგრამ ამხანაგების საუყრადღებოდ საჭიროა ესლავე განაცხადოთ, რომ ის ზიანები, რომლებიც შესამე ურილობას ქტანდა სახეში, დღესაც არსებობენ. საერთო სწავლის პრინციპი დღესაც არაა ცნობრებაში გატარებული. მთავრობას არ შეუძლია დღევანდელ ზიანებში ეს საქმე ჩააყენოს ნორმალურ კადასტრში, ვინაიდან ის დღეს განიცდის ფინანსიურ კრიზისს. ჩვენ ვერ მოვიხრვოთ დღეს მთავრობას, რომ აძლიოს მატერიალური საშუალებანი ეგელა სკოლების და შემაღლოს უფასო სწავლა.

ამიტომ რკინის გზის დემოკრატიის მოვალეა თავის სკოლებს ჯერ კიდევ აძლიოს ის სახსარი, რომელსაც ამდენხანს აძლევდა

ამ ერთი პრეტენტიდან დღეს ბევრი საქმე კეთდება გზებზე. შენებითი მუშაობა სასკოლო საქმეში იღებს ფართო ხასიათს, შენდებიან სკოლებისთვის ახალი და შესაფერი შენობები, როგორც თბილისში, აგრეთვე ღაანდაგზე, არსდება სკოლებში სხვა და სხვა სახელისნობი, შენდებიან ბაღები, განაგრძობენ არსებობას ბავშვების თავშესაფრები და სხვა...

ვინ გააკეთებს ყოველივე ამას, რომ რკინის გზის დემოკრატიამ აიღოს ხელი

სასკოლო საქმისაკენ? აჰარა, ამდენი ნაშრომი დაიდუბება, დაინგრევა.

ამიტომ ჯერ-ჯერობით ფიქრი იმის შესახებ, რომ ჩვენ მოვიხსნათ თავიდან სასკოლო ხარჯები და დავაფლოთ მთავრობას სკოლების შენახვა, მეტად ნაადრევია.

პლემბი.

სკოლის მდგომარეობა რკინის გზაზე

ეგელასთვის ახანური ჭეშმარიტებაა, რომ თუ სახელმწიფოში სკოლები და მისი ცნობრება მოუწიებულია, მაშინ თვით სახელმწიფოს დედა-ძარდეც არა ნორმალურად ფუთქს და მას სრულ მოდუნებას და სიკვდილს უქადის. ამისთვისაც არის, რომ ეგელაფერზე მეტ ურადლებას განათლებული სახელმწიფოები შეაღას აწერებენ და მასწავლებელთა ზიარებას დიდის სიფაქიზით ეწერობიან. შეაღა, ეს საჩუკ საზოგადოებრივ და სახელმწიფოებრივ ცნობრების, გამომსატყელა ერის აწმოსა და მეობადისა. როდესაც ამ ჭეშმარიტებას შეიგნებს ადამიანი და მეტე გადახედავს ჩვენს სკოლებს, მწარე დიმილი მოუყა. მეტე სად არის სკოლები თავის ბუნებრივ სიმაღლეზე მდგომი და თუ არ არის, რა მოელის ჩვენს სახელმწიფოებრივ ცნობრებას?

განსაკუთრებულ სამწესარო მდგომარეობაში არიან რკინის გზის სკოლები. ჯერ კიდევ ძველი რეჟიმის დროიდან მოკიდებული, რკინის გზის სკოლები მატერიალურად უფრო უზრუნველყოფილი იყვნენ და ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ ეგელი მასწავლებელი მაისწავლად მისკენ. რკინის გზის სკოლაში სამსახური უნდად როგორც საღისა და სასარგებლო მასწავლებელს, ისე უფარგის, მარა ამავე დროს „დიდი კაცების“ წყალობის თვლით დაჟიდდებოულს. ზირველს — კარებს უხმობდენ, უარს ეუბნებოდენ, მეორეთ კი სიამოვნებით დებულობდენ. მეოთხეულს ალბად გაუკვირდება ასეთი უკუდმართობა, მარა ეს ასე იყო და იცით, მეოთხეულ, რით ხელმძღვანელობდა რკინის გზის სამოსწავლო მთავრობა მასწავლებლის დანიშნაში? აი რით: რომ ადგილი მიეღო მასწავლებელს, უზირველეს ყოვლისა ის უნდა ყოფილიყო რკინის გზის მოსამსახურის შეილი ან ახლობელი ნათესავი (sic!).

აჰარა, რომ ასეთ ზიანებში პრეტენციას დიდი გასავალი ქტანდა და დაწვებული ბობოლა ჩინოფნიკიდგან და გათავებული დარაჯით ეგელას თავისი კანდიდატი ქვეანდა. სასწავლებლები იყსებოდა უმეტეს ნაწილად უფარგის ელემენტებით, საზეგუნო ხალხით და „მამენიას დოჩკებით“; სადი ზედაგოგიური პრინციპები და მათი ჭეშმარიტი მსახური თანდათან იღვენებოდენ. ამით ადგილს იჭერდა მშრალი ფორმალისტიკა, უსისტემო და უნიადგო მეტადინება, ღოთობა და სხვა მარგალიტები. თუ ასში ერთი მასწავლებელი გამოჩნდებოდა თავის სიმაღლეზე მდგომი, ვაი მისი ბრალი! აქ დიწყობოდა მისი ტანჯვა

და დვენა! საილიუსტრაციოდ, მოკლედ ცოცხალი მაგალითების მოყვანა, მარა ჩვეთ გვეგონას ნათქვამში ეგელიც უწიქს: „აი ასეთი იყო ძველად რკინის გზის სკოლები, ესენი იყვნენ „თავშესაფარნი თავიანთებისთვის““.

მდგომარეობა შეიცვალა, ძველი სახელმწიფოებრივი წყობილება დაინგრა და რკინის გზის ხალხის ფერ შენობებში, თითქმის მისი მაცოცხლებელმა სხაგვამა შეანათეს და სახეობილებაში მჯდომი ჩვენი დედა-ქა, გადაგვარებულ სკოლების წყალობით ერთ წერტილზე უძრავად გაუჩნული, გაათბეს და სიცოცხლე დაუბრუნეს. აჭიკჭიკადა სკოლის დერეფნებში მშობლიურ ენაზე თავისუფლად მოტიტინე მოხარდი თაბას და ძველი ხელმძღვანელნი — უცხო ტომის ხალხი იძულებული გახდა გუდასხადი აეკრა.

აირხა ახალი შემადგენლობა, ძველთან შედარებით გაცილებით უკეთესი და სასურველი, მარა მთლად ვერ გაიწმინდა რკინის გზის სკოლები და პრეტენტის მანინ აქვს გასავალი საუბედუროდ. შე არ მინდა ამ წერილით ვინმე გაგამტყუნო, ან შეურაცხყო. მე მხოლოდ მინდა სათაგეში მდგომ საქმის ხელმძღვანელებს მიუუთითო, რომ რკინის გზის სკოლებს, თუ მატერიალურად ისინი კვლავც განაგრძობენ მასწავლებელთა უზრუნველყოფას (შეადრებით!), მუდამ მასწავლებელთა საუკეთესო ნაწილი მოაწვდება და მათ შორის უნდა ირჩეოდეს დირექტორი და სასურველი ზირველნი...

რადგან სკოლებზე ჩამოვარდა ღამზრავი, ზედმეტი არ იქნება ჩვენს უწიქას ერთს მეტად დიდ ნაკლზე მიუუთითოთ, რომ ის ამოთხვრას და მომავალში არ განსეორდეს შუა წელიწადში მასწავლებელთა გადაყვან-გადმოყვანა, ეს ისეთი ბოროტება და დანაშაულია, რომ უარესის წარმოდგენა შეუძლებელია. ასეთის კომბინაციებით ის სკოლაც ქვარგავს, რომელიდან მიჭავთ მასწავლებელი და ის სკოლაც, რომელშიც გადაჭავთ. მასწავლებელნიც გაკანდიდდენ და ადარ ერდებიან შუა წელიწადში სკოლიდან სკოლაში სკირობას, რომ ამით უკეთ მოაწონ თავიანთი ცნობრება. ამის საწინააღმდეგო კანონი უნდა იქმნას გამოცემული, რომ მხოლოდ განსაკუთრებულ ზიანებში და საქმისთვის სასარგებლოდ ხდებოდეს შუა წელიწადში გადაყვან-გადმოყვანა და არა თვით მასწავლებლის სურვილისამებრ. თუ ამასე არ იქმნა ურადლება მიქცეული, სკოლები დაეცემა, თავის მნიშვნელობას დაქვარგავს და ამაში ბრალი მთავრობასაც დაეღება.

ნარი.

კონფერენცია რკინის გზის პავშირების წარმომადგენლებისა

(გაგრძელება)

თავდიშვილი. მთელი მუშა-მოსამსახურეების სურსათით დაკმაყოფილება ჩვენ ძალას აღემატება. დღევანდელ შექმნილ მდგომარეობაში შეუძლებელი ხდება იმდენი სურსათის შეტენა,



რომ ყველას ეყოს. მე რამოდენიმეთი თანხმები ხაზი: ამოსულ ამხანაგებს: მართალია, სურსათის განაწილება არ ხდება თანაბრად, მაგრამ ამაში ჩვენ ნაკლები ბრალი მიგვიძღვის ბრალდება, თითქმის არაფერი შეგვეძინოს, არ არის მართალი. დეფექტებს მართალია ქონდა ალავი, მაგრამ ვცდილობთ ამ დეფექტების და შეცდომების გამოსწორებას. შტატის გაწმენდის საკითხი მეტად მწვავედ სდგას ჩვენს წინაშე. ძნელი არის პატიოსანი და ვაჭრობაში გამოცდილი პირების შოვნა, ზოგიერთ შემთხვევაში ამიტომ იძულებული ვართ კომპრომისებზე წავიდეთ. სარევიზიო კომისიის აქტი უფრო მაგრად არის შედგენილი, ვინც ებრაელობის დღევანდელი სიტყვა. სასურსათო საქმეში ახალი სისტემის შემოღება დიდი ხანია გვინდოდა, მაგრამ ამაში ხელს გვიშლიდნენ რაიონები, უმთავრესად სახელოსნოსი, საშუალებას არ გვაძლევდნენ ფურნები და მალაზიები ჩაგვებარებია და შესაფერისი შტატი შეგვედგინა. სურსათის შეძენის უფლება უნდა ქონდეს ცენტრს და არა რაიონებს. საქმისთვის ეს აუცილებელია; ამის მაგალითს გვაძლევს თვით რაიონების მუშაობა.

ნებიერიძე. მე არ მინდა ვინმე საბრალდებულო სკამზე დაესვა. აქ თქვენ სთქვით, რაიონები მოკლებული იყო ინიციატივას სურსათის შეძენის საქმეში—ეს მართალია. ცენტრიდან რაიონებს წართმეული ქონდათ უფლება სურსათი შეეძინათ. ხშირი იყო ისეთი შემთხვევა, როდესაც შეიძლებოდა ბაზარზე საქონლის შეძენა, მაგრამ ამისთვის ჩვენ არც ფული გვქონია და არც უფლება. მთავარი რწმუნებულის აგენტები კი არა სჩანდნენ. ამიტომ მოკლებული იყვნენ ჩვენი მუშა-მოსამსახურეები სასურსათო დახმარებას. რაც შეეხება ბოროტ-მოქმედებას, ამაზე შემძლია ვთქვა შემდეგი: ჩვენ ხშირად ვიჭერთ აშკარა ბოროტ-მოქმედებაში, მა თუ იმ მოსამსახურეს, მაგრამ მათ წინააღმდეგ კი მაინც არავითარ ზომებს არ ღებულობდნენ, და დღესაც თავისუფლად განაგრძობენ ის ვაჭრობები თავის მუშაობას.

პატარიძე. სასურსათო კომიტეტების არსებობა თუ როდისმე საქირო იყო, ეს მით უმეტეს აუცილებელია დღეს. სასურსათო კომიტეტი რომ თავისი მალევე გერ სდგას, ეს დღეს ყველასთვის აშკარაა. პროვინციაში მყოფი მუშა-მოსამსახურეები სრულიად უწყურადღებოდ არიან მიტოვებულნი, როგორც სჩანს ცენტრის ბეტს ანგარიშს უწევენ, ვინც პროვინციას. ეს დიდი ნაკლია სასურსათო კომიტეტისა. ამ არა ნორმალურ მდგომარეობას აუცილებელი ბოლო უნდა მოეღოს.

საქიროა რაიონულ კომიტეტებს მივსცეთ საშუალება თავისუფლად მოქმე-

დებისა. კარგია ცენტრალიზმი, მაგრამ ფაქტები გვეუბნებიან, ამას სასურსათო საქმეში ვნების მეტი არაფერი არ მოაქვს. მთავარი სასურსათო კომიტეტის ხელმძღვანელებმა უნდა ჩაუტვირთონ ამ მდგომარეობას და მიიღონ ყოველივე ზომები საქმის კარგად დასაყენებლად.

დ. ათაბეგი უპასუხებს ორატორებს. რკინის გზის ადგილობრივი სასურსათო კომიტეტების გაუქმება მოხდა საქართველოს ცენტრალურ სასურსათო საბჭოს და სასურსათო სამინისტროს კათეგორიული მოთხოვნით. ხსენებულ საბჭოს მიზნად ჰქონდა და დღესაც აქვს რესპუბლიკის საზღვრებში არსებულ ცალ-ცალკე სასურსათო ორგანიზაციების შეჯიბრებით არ მოხდეს არა ნორმალურად ფასების აწევა პირველ საქიროების საგნებზე; მისი მიზანია გააერთიანოს მთელი რესპუბლიკის სხვა და სხვა უწყების სასურსათო ორგანიზაციები, რომელთა შორის შეძლებისა და გვარად თანასწორად განაწილდეს ერთნაირ ფასებში შეძენილი ესა თუ ის საქონელი; ასეთი გაერთიანება სურსათის დამზადების საქმეში მოითხოვდა გაუქმებას არამც თუ რკინის გზის ადგილობრივ სასურსათო კომიტეტების, რომელნიც საკუთრივ არ აწარმოებდნენ სურსათის დამზადებას, არამედ ისეთი დიდი სასურსათო ორგანიზაციების, როგორიც არის ქალაქთა კავშირი, ლაშქრისთვის პურის დამამზადებელი კომიტეტი და სხვები, ჩაყენებულ იყვნენ განსაზღვრულ ფარგლებში. რკინის გზის მთავარი სასურსათო კომიტეტი სრულიად იზიარებდა ცენტრ. სასურსათო საბჭოს ასეთ შეხედულებას და დღესაც მასთან შეთანხმებულად მუშაობს; მიზანშეწონილად მიაჩნია მისი სასურსათო პოლიტიკა, რადგანაც ცალცალკე სასურსათო ორგანიზაციების შეუთანხმებლად მუშაობას ყოველთვის მოსდევს უარყოფითი შედეგები, რის მაგალითები ბევრია. ავიღოთ, მაგალითად, ქართული და პურის ფაქტორი, რომელიც შეძენილია შეუდარებლად მაღალ ფასებში ცალ-ცალკე ორგანიზაციების მიერ, ვიდრე იგივე სურსათი შეძენილი იყო მთავარ სასურსათო საბჭოსთან შეთანხმებით.

კონფერენციის ზოგიერთმა წევრმა გვისაუხედურა, რომ სასურსათო კომიტეტმა ფულის გაფლანგვისათვის ზოგიერთი პირი სასამართლოს არ გადასცა. ზოგნი ამტკიცებდნენ, რომ საანგარიშო ნაწილის ცუდად დაყენების გამო თვით სასურსათო კომიტეტმა არ იცის რაოდენობა გაფლანგული ფულისა.

კონფერენციის ერთმა წევრთაგანმა საკმაოდ დაასურათა, თუ რა წინაღმდეგობა ხდებოდა მას ახალი სისტემის შემუშავების დროს საქმის ყოველგვარ დასაწყისში. ჩვენ პირდაპირ გვე-

უბნებოდნენ: ეს თქვენი საქმე არ არის, ჩვენ ამოგვიჩიეს, ჩვენ მოგვანდევს და ჩვენ ვართ ამომრჩეველთა წინაშე პასუხისმგებელი. ასე ილუბებოდა ყველაფერი. მე იძულებული ვიყავი წარმედგინა დღევანდელი ყრილობისათვის არსებული სისტემა, ე. ი. ცენტრალიზაცია სასურსათო საქმისა. როდესაც სასურსათო კომიტეტის აგენტები ადგილობრივად შეუდგნენ წინანდელი წარმოების სახის ახალ სისტემაზე გადაშუშავებას, ვერაფერს პოულობდნენ. დახვდათ მხოლოდ დაბურღული საქმეები, რომელშიც არაფერი სჩანდა; აი ამ ქაოსიდან საქირო იყო მომავალ მუშაობისთვის ცოცხალი თესლების ამოჩვენება. სალიკვიდაცო კომისია თავისი ძნელი შრომით ნელ-ნელა ამტკიცებს სრულ უგეგმო მუშაობას, რომელშიც იღებდნენ მონაწილეობას მთელი რიგი სასურსათო კომიტეტები მომუშავეთა. რომ ვინმეს დაუმტკიცოთ ბოროტმოქმედება, აუცილებლად საქიროა მეტი დრო და შრომა. ვფიქრობ, რომ ამნაირად დაბურღული საქმის წარმოებაში თვით იდეალური ბუხალტერია ვერაფერს გახდებოდა.

მტკიცება იმისი, რომ სურსათი კანონიერად არ ნაწილდება, რომ თბილისის კვანძი უკეთეს პირობებში იმყოფება, ვიდრე ლიანდაგი, სიმართლეს არ შეეფერება, რადგანაც არაფერი განსხვავება არ არის სურსათის მიწოდების საქმეში თბილისის კვანძში და ლიანდაგის მომუშავეთა შორის გარდა პურისა. კომიტეტის აზრით ეს უპირატესობა რომ არ ჰქონდეს თბილისელებს, მათი მდგომარეობა აუტანელი იქნებოდა.

ყოველ შემთხვევაში სინამდვილის არ მცოდნეთ შეუძლიათ წამოაყენონ ასეთი ბრალდება, რომელიც უარყოფილი იქნება ციფრებით და რომელსაც წარმოგიდგენთ ანგარიშის დროს.

ის, ვინც ამტკიცებდა სურსათის უკანონო განაწილებას, თხოულობს კოოპერატიულ ორგანიზაციას, ხოლო ახლად მიღებული სისტემა სურსათის მიწოდებისა მიაჩნია უფარგისად. მე ვიტყვი, რომ მას არაფერი წარმოდგენა არა აქვს იმაზე, თუ რაზე მსჯელობს, რადგანაც სავაჭრო ლუქნები, რომელსაც ჩვენ ვაღებთ, არის სისტემა კოოპერატიული. მაგრამ აქ, როგორც იტყვიან, ძაღლის თავი სულ სხვა ადგილას მარბია. ვინც ამტკიცებს საქიროებას ცალ-ცალკე კომიტეტებზე სურსათის დამზადების უფლების მიცემის შესახებ, ვინც ამტკიცებს, რომ კოოპერატიული სისტემა უარესია წინანდელზე, სურს ხელახლა აღადგინოს წინანდელი თავიანთი უსისტემო ბატონობა სასურსათო საქმეში, რომელმაც დაუტოვა არსებულ ორგანიზაციას აუარებელი ვალები. და დღეს, წინეთ დაბნეულად საქმის წარმოების

გამო, ვერ ვპოულობთ დამნაშავეთა ვინაობას სამართალში მისაცემად. იმგვარი მაქვს, რომ კრიტიკულად მოაზროვნე ამხანაგები არ მოინდომებენ განმეორებას წინანდელ სამუშაო მოვლენებისას. რაც შეეხება გადაფასების გამო საყვედურებს, ეს გამომდინარეობს საქმის უბრალო უცოდინარობისაგან.

რკინის გზის სასურსათო კომიტეტის მალაზიებში ფასები საქონლისა დიდათ უფრო დაბალია, ვიდრე იმავე საქონლის ფასი სხვა კოოპერატივებში. რაც შეეხება ბაზრის ფასებს, ამაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია.

საქონლის ფასები არასოდეს ყოფილა მუდმივი, ის მუდამ განიცდის ცვლილებას. გადაფასება საქონლისა მოწმობს მისი საორგანიზაციო აპარატის სიკარგეს, რომელიც მაჩვენებელია ბაზრის ფასების და პირობებისა; ამ შემთხვევაში ინტერესი მომხმარებლისა და ცუდია, რადგანაც ფასები საქონლისა დიდათ დაბალია სხვა რომელიმე ორგანიზაციასთან შედარებით.

საყვედური, თითქო მე არ ვცნობდე ჩემს მუშაობაში არავითარ შეცდომებს, უსაფუძვლოა, რადგანაც არ შემძლია ვალიარო ის, ე. ი. შეცდომა იქ, სადაც ნამდვილად არ ყოფილა და არ არის, ხოლო საფუძვლიანი, მიუდგომელი კრიტიკა აუცილებელ საქიროდ და სასარგებლოდ მიმაჩნია ყოველი საქმისათვის.

დასასრულ, რაც შეეხება ათი ათასი მანეთის ჯილდოთ მიცემას ამხ. ჩაჩიბაიასთვის, ეს საკითხი საქიროა გაშუქდეს უფრო ფართედ, რათა ბოლო მოუღოთ იმ განცხადებებს, საქმის გარემოებას, რომელიც წინ უძღოდა აღნიშნულ თანხის ჯილდოთ მიცემას. ამხ. ჩაჩიბაიას თან ჰქონდა სასურსათო კომიტეტის დიდი თანხა, რითაც ხანგრძლივ დროს განმავლობაში დიდ საშიშროებაში ჩავარდა. მას იქ ჯოჯოხეთურ პირობებში უხდებოდა ცხოვრება. ძალა-უფლება დღიდან-დღე ბოლშევიკების, მოხალისეების, ინგუშების შორის ხელიდან ხელში გადადიოდა. მას იმის რწმენაც არ ჰქონდა საღამოდან დილამდის ცოცხალი გადარჩებოდა თუ არა. ყველამ ვიცით თუ რამდენი პატივცემული და საყვარელი ამხანაგების სიცოცხლე შეიწირა იმ გარდასაფლავ ხანამ, რამდენი ძარცვა-გლეჯა, საშიშროება და განკითხვის დღეები თან ახლდა უფლების გადასვლას ერთი მთავრობის ხელიდან მეორეში. ამიტომ ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, თუ რა მდგომარეობაში იყო ამხ. ჩაჩიბაია ჩრდილოეთ კავკასიაში ყოფნის დროს; მას თან არ ჰყავდა ისეთი კაცი, რომ გაეზიარებინა თავისი საიდუმლოება. თვისი კეთილი სახელის შესანარჩუნებლად ის ეწეოდა ასეთ საშიშროებას. ამიტომ ვამტკიცებ, რომ კომიტეტის მიერ მი-

ცემული ჯილდო 10,000 მანეთი სრულიად არ შეეფერება იმ მინიმალურ ხარჯებსაც კი, რომელიც გაწეული იყო ამხ. ჩაჩიბაის მიერ მის ჩრდილოეთ კავკასიაში ყოფნის დროს.

აღნიშნავ რა ამ ფაქტს, მე დრმა მწუხარებით მივმართავ მკითხველის ყურადღებას იმ უკანონო საყვედურებზე, რომელიც თქმული იყო იმ კაცის მიმართ, რომელიც ერთი წუთითაც არ ფიქრობდა თუ რა საშიშროებაში ჩაეგდებოდა ის კომიტეტის საქმეების გამო. ამნაირად ყოველგვარი ლაპარაკი იმ 10,000 მანეთის გარშემო უნდა ჩაითვალოს უდიდესი კორუპციის ნიშნად, რომელიც საკმის ნამდვილ მდგომარეობის სრულ უცოდინარობას.

ბერეჟიანი თავის უკანასკნელ სიტყვაში ამბობს: ამხ. ათაბეგის ლოლიკას რომ მიეყვება, გამოვა შემდეგი: ვიდრე ამ სისტემის სრული ლიკვიდაცია მოხდებოდა, ის პირნი, ვინც აშკარად დამნაშავენი არიან, უნდა ისჯნენ თავთავიანთ ალაგებზე. ეს კი საქმეს დიდად ავნებს. ჩემის აზრით ვის წინააღმდეგაც უკვე არის ბრალდებები, ეხლავე უნდა იყვნენ გადაყენებულნი. ამხ. ათაბეგი რომ იძახის, როგორ შეიძლება ასე აკადემიურად მსჯელობა, საჭიროა სტატისტიკა, ციფრებზე დაყრდნობა და სხვ. დიხს, როდესაც ჩვენ აქ გამოვდიოდით, სწორედ ციფრებზე ვყარდნობოდით და არა ავლანობის მექანიკურ დედაკაცივით გვიკრიკნობდით. აქ ამხ. უგლავამაც სთქვა, რომ ამხ. მომხსენებელმა განაცხადებული საბუთები წამოაყენაო. ჩვენ გვეგონა ბევრს რასმე წარმოადგენდაო, მაგრამ ამისთანა რამ აქ ვერ წამოაყენაო. მე არ ვიცი, თუ ბნ. ცინცაბაძის არა ნაკლებ 150,000 მან. ზარალი განყენებულია, არაა ფაქტზედ დამყარებული, ან კიდევ, თუ ბნ. კორიტინის მეოხებით მე-9 რაიონმა ნახევარი მილიონი ზარალი ნახა და იგივე კორიტინი თავისუფლად გაქრობს პუშკინის ქუჩაზედ, ან კიდევ ბნ. მირიშანოვმა, რომელმაც დიდი ზარალი მიაყენა დეპოს კომიტეტს, და ამ ზარალის მიყენებისთვის ის მაღლობსაც იმსახურებს სასურსათო კომიტეტისგან, და კინაღამ უმაღლეს ალაგს იღებს, ან კიდევ ბნ. სვანიშვილმა რა ზარალი აჩვენა მე-25 რაიონს, და ის ისევ განაგრძობს თავის ექსპერიმენტებს, თუ ეს ყველა განყენებულია, არაა ფაქტებზედ და სტატისტიკაზედ დამყარებული, რადან ვუწოდოთ ნამდვილი სტატისტიკა, მე არ ვიცი. აქ ამხ. ათაბეგმა სთქვა, ლაპარაკი და კრიტიკა ადვილიაო. საქმე ის არის, თუ ჩვენ ვერ შევძელით თქვენ გვაჩვენოთ სწორე ხაზიო. მე ამას ვეთანხმები, რომ სასურსათო პრობლემა მეტად რთული და ძნელი კითხვაა, ამ სურსათის მოუწყობლობის გამო ბევრი დიდი იმპერიები და-

იქცა, რომ ობიექტური პირობები ხელს არ გვიწყობს ამაში, ასრულება იმის, რაც ჩვენ ძალ-ღონეს აღემატება, ძნელია, მაგრამ ამ საერთო ქაოსში თუ მეტ წინდახედულობას და ერთგვარ პასუხისმგებლობას ექნებოდა ალაგი, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ არც ამოდენა ბოროტმოქმედებას ექნებოდა ალაგი.

მოხსენების გათვალისწინებით შემდეგ მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლუცია:

1) სასურსათო საქმე რკინის გზაზედ ვერ არის მოწყობილი ისე, როგორც სასურველი და საჭირო არის, რაც იწვევს დიდ უკმაყოფილებას მუშა-მოსამსახურეებში, რის გამო კონფერენცია აუცილებელ საჭიროდ აღიარებს რკინის გზაზედ სასურსათო საქმის კარგად დაყენებას. 2) კონფერენციას აუცილებლად საჭიროდ მიიჩნია სასურსათო კომიტეტში მუშა-მოსამსახურეების შტატის გაწმენდა სასურსათო კომიტეტთან შეთანხმებით და იქიდან არა სასურველი პირების დაუყოვნებლივ დათხოვნა. 3) თანახმად უკანასკნელი ყრილობის დადგენილებისა, აუცილებლად გადაყენებულნი უნდა იქნან სამსახურიდან და პასუხისმგებლობა მიტეხულნი ის პირები, რომელთაც ბრალდებით სასურსათო კომიტეტის ფულუბის გაფლანგვა და ყველა მათი, ვისაც გამოძიებული კომისია იცნობს დამნაშავეთ. კონფერენცია თხოულობს მოკვანილ იქმნას სისრულეში ის, რაც ყრილობამ დაადგინა, ესე იგი: ხაზზედ კოორპერატივების გაღება და მოძრავ ღუქების დაარსება.

4 მარტის სხდომა

შრომის სისტემა

მოხსენებას ამის შესახებ აკეთებს ვ. ცენტარაძე. ამხანაგებო!—ამბობს ის,—არც ერთი საკითხი, რომელიც კონფერენციას აქვს დღის წესრიგში განსახილველად, იმდენად სერიოზული და მნიშვნელოვანი არ არის ჩვენთვის, რამდენადაც შრომის საკითხი. ჩვენი რესპუბლიკა, ჩვენი ქვეყანა დღეს საშინელ ეკონომიურ და ფინანსიურ კრიზისს განიცდის. პოლიტიკურად ჩვენ სრული თავისუფლება გვაქვს, ამ მხრივ უზრუნველ ყოფილი ვართ, მაგრამ ეკონომიურად არც ერთ საზოგადოებრივ და სახელმწიფოებრივ წყობილებას ხანგრძლივი არსებობა არ შეუძლია, თუ ის შეთანხმებული და შეფარდებული არ იქნება ეკონომიურ ცხოვრების განვითარებასთან. ამ მხრივ ჩვენ დამოუკიდებლობას და თავისუფლებას საშინელი საფრთხე მოვლის. 5 წლის საშინელმა და უმაღალითო მსოფლიო ომმა მთელი ქვეყნის ეკონომიური ცხოვრება არივ-დარია, წარმოება მოსპოვ, მეურნეობა გაანადგურა. თვით ეკონომიურად ძლიერი და განვითარებული ქვეყნებიც კი, როგორც არის ამერიკა, ინგლისი და გერმანია, ვერ

გადურჩენ ამ საერთო უბედურებას, და დღეს იქაც კი ვხედავთ ეკონომიურ კრიზისებს,—ეკონომიურ გაქირვებას. ყველაზე უფრო მწვავედ ამ მდგომარეობას მუშათა კლასი, პროლეტარიატი გრძნობს. წარმოების განვითარებას, ეკონომიური ცხოვრების აღორძინებას ბევრი მიზეზები უშლიან ხელს, და ერთი ამ მიზეზთაგანი არის შრომის ნაყოფიერობის დაცემა წარმოებაში.

სამწუხაროდ უნდა აღვნიშნოთ ერთი რამ: რევოლუციის შემდეგ არ დარჩენილა არც ერთი წარმოების დარგი, სადაც შრომის ნაყოფიერობა არ დაცემულიყოს. ზოგიერთ დარგში 400—500 პროცენტით დაეცა შრომის ნაყოფიერობა, ამ გარემოებას მუშათა ორგანიზაციებმა კარგა ხანია ყურადღება მიაქციეს, და შესაფერვლად მამართეს. მუშათა მოწინავე წრეებში შრომის ნაყოფიერობის დაცემის საკითხი დღეს დღიურ კითხვად არის გადაქცეული, ამაზე მსჯელობენ, კამათობენ და ცდილობენ გამოანახონ ის გზა და საშუალებანი, რომელიც შესაძლებელს გახდის წარმოებაში შრომის ნაყოფიერობის აწევას, და ეს არც გასაკვირია, რადგანაც არც ერთი კლასი, არც ერთი საზოგადოების ნაწილი იმდენად დაინტერესებული არ არის წარმოების განვითარებაში, რამდენადაც მუშათა კლასი.

ჩვენმა მთავრობამაც მიაქცია ამ გარემოებას ყურადღება. შრომის სამინისტრო უკვე მუშაობს ამ ნიადაგზე და იმუშავებს მთელ ზომებს. თქვენ იცით ცენტრალური გამგეობის აზრი ამ საგანზე, ჩვენ პრესაშიაც ბევრი დაიწერა ამის შესახებ და იწერება ეხლა. ადმინისტრაციასაც აქვს ერთგვარი თავისი შეხედულება და გეგმა ამ საკითხზე. მას საჭიროდ მიიჩნია და მოახოვს კიდევაც ძველი შრომის პირობების აღდგენას, საქონლის სადგურების მუშებისათვის არტელური სამუშევრების შემოღებას, შემანქანე კონსტრუქციებისათვის „პრემია“ „ვერსტაგების“ დანიშვნას და სხვა.

ცენტრალური გამგეობა კი სულ სხვა გვარად უყურებს ამ საკითხს. ჩვენ პრინციპიულად არასოდეს არ ვყოფილვართ არტელის წინააღმდეგი და არც დღეს ვართ, რადგანაც კითხვა არტელის არ არის კითხვა პრინციპის, არამედ ეს არის კითხვა ტაქტიკის, დროის და გარემოების. ზოგიერთ შემთხვევაში ჩვენ თვითონ ვართ მომხრე არტელური სამუშევრების შემოღების, და ზოგჯერ კი წინააღმდეგი. ცენტრალურ გამგეობას დღევანდელ პირობებში შეუფერებლად და მიზანშეუწონელად მიიჩნია რკინის გზაზე არტელური სამუშევრების და „პრემია“ „ვერსტაგების“ შემოღება.

თქვენ იცით არტელის ისტორია, იცით ისიც, რომ ზოგიერთ არტელ-

ზე დღეს რამოდენიმე ათასსაშუალო ითვლება, და რკინის გზაზე მუშების ტრაცია არც კი იცის თუ საიდან აიღოს ეს ათასები. ქურდობა-მეჭრათა-მეობას და ბოროტ-მოქმედებას არტელის დროს ყოველთვის მეტი გასავალი ქონდა, ვინც სხვა დროს. ამაში დღეს თვით ადმინისტრაციაც დარწმუნებულია. აქვე უნდა აღვნიშნოთ კიდევ ერთი გარემოება. ჩვენი მუშა-მოსამსახურეები ფსიხოლოგიურად ვერ შეურიგდებიან არტელურ და ნარდ მუშაობას. მე დარწმუნებული ვარ არტელური სამუშევრების შემოღებასთან მოყვება ორგანიზაციებში მომუშავე და პატიოსან მუშაკების წასვლა და სამსახურის მიტოვება. ეს გარემოება არამც თუ ხელს შეუწყობს შრომის ნაყოფიერების აწევას, არამედ დამლუბველ გავლენას იქონიებს როგორც რკინის გზის საქმეზე, ისე წარმოებაზედაც...

სამაგიეროდ ჩვენ საჭიროდ მიგვაჩნია შემოღებულ და განხორციელებულ იქნას შემდეგი პირობები. ყველა დარგში, სადაც ეს საჭირო და შესაძლებელი არის, შემოღებულ უნდა იქმნას შრომის ნორმირება ანუ შრომის რეგისტრაცია. ეს წესი შემოღებულია დღეს როგორც სხვა წარმოების დარგში, ისე მთავარ სახელოსნოშიაც. შრომის რეგისტრაციის შემოღებამ შრომის ნაყოფიერება ერთი ორად ასწია. ამის ინიციატივა თვით მუშებს ეკუთვნის და ნაყოფიც კარგი აქვს. შრომის ნაყოფიერების აწევას სხვათა შორის ხელს უშლის შესაფერისი ადმინისტრატორების უყოლობაც. მართალია, არიან თითო ოროლა პირები, რომლებიც არ ზოგავენ არც თავის შრომას, არც თავის გამოცდილებას, მონდომებული არიან საქმე კარგად დააყენონ, მაგრამ მაინც ვერაფერს ვერ ხდებიან, რადგანაც დიდი უმრავლესობა არაფრის გამოკეთებელია. ასეთ პირობებში იმათაც ეკარგებათ ხალისი მუშაობისა. ჩვენი აზრით, საქმის უცოდინარნი და უმოქმედო ადმინისტრატორები აუცილებლად დათხოვნილ უნდა იქნენ სამსახურიდან. ადმინისტრატორების მიღების დროს უნდა ვხელმძღვანელობდეთ არა მარტო პარტიული იარლიკით, არამედ, უმთავრესად, მისი ცოდნით და საქმიანობით. წინათ რკინის გზაზე არსებობდა სამსახურში წარმატება. თავის მოვალეობის და სამსახურის კარგად ამსრულებელ მუშა-მოსამსახურეებს უმატებდნენ ჯამაგირებს, აძლევდნენ შეღავათებს და სხვა.

დღეს კარგი და გლახა მოსამსახურის შრომა ერთ ნაირად ფასდება, ზოგიერთ შემთხვევაში პატიოსან, მშრომელ, გამოცდილ და ერთგულ მოსამსახურის შრომა უფრო ნაკლებად არის დაფასებული, ვინც უფარგის და უმოქმედო აგენტის შრომა. ასეთი მდგომარეობა ჩვენ არა ნორმა-



ლურად მიგვაჩნია. მოსამსახურე დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ მისი შრომა დაფასებული იქნება შესაფერისად. ამ შემთხვევაში ის უფრო დაინტერესებული იქნება და ეცდება კიდევაც თავისი მოვალეობა და სამსახური პირნათლად შეასრულოს, რადგან ეცოდინება, რომ მას ამისთვის ჯამაგირსაც მოუმატებენ და სამსახურშიც წინ წასწევინ. ძალიან ხშირად სამსახურის თავის რიგზე აუხრულებლობა შედეგია მოსამსახურის მოვალეობის არ ცოდნის. დღეს ბევრ საპასუხისმგებლო საქმეზე დაყენებული არიან სრულიად გამოუცდელი პირები. არის ასეთი შემთხვევა, როდესაც უბრალო კანტორის მოსამსახურეს სადგურის უფროსად ან მის თანაშემწედ ნიშნავენ. წინააღმდეგობას ახდენენ, მოსამსახურეებს დარიგებებს აძლევდნენ, დღეს კი ამას ჩვენ ვერ ვხედავთ. ამიტომ აუცილებელ საქმეებზე მიგვაჩნია მოსამსახურეების გამოცდების მოხდენა. ჩვენი მუშა-მოსამსახურეების დიდი უმრავლესობა დღეს რკინის გზის ისე უყურებს, როგორც ამას უყურებდნენ თვით-მპყრობელობის დროს. რკინის გზა თითქმის ვიღაცასი, გარეშისი იყოს, და თავის ინტერესების დაცვას რაც შეიძლება მეტ წაგლეჯაში ხედავენ.

რკინის გზა დღეს სახელმწიფოს, დემოკრატიის საკუთრებაა, და როგორც ასეთს მას უნდა ეუყურებდნენ როგორც დემოკრატიის საქმეს. წარმოების განვითარება, — ეს მუშათა კლასის განვითარებაა, ამხედ არის დამოკიდებული ჩვენი ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება, ჩვენი წინსვლელობა და მომავალი. კავშირების მოვალეობა და მისი პირდაპირი მიზანია შეგნების მუშა-მოსამსახურეებს ეს სინამდვილე და დებულება. რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეები დღეს საშინელ ეკონომიურ კრიზისს განიცდიან. უნდა მივიღოთ შესაფერისი ზომები მათი ნივთიერი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ნივთიერად უზრუნველყოფილ მუშა-მოსამსახურეებს ყოველთვის მეტს მოვსთხოვთ და ამისი საშუალება გვქმნება. აგრეთვე საჭიროა დაწესებულ იქნას საერთო პასუხისმგებლობა. წინათ არსებობდა შიში, დღეს აღარც შიში არის და აღარც თავის მოვალეობის შეგნება. მოსამსახურეები სრულიად უპასუხისმგებლოდ გრძნობენ თავს; ამ მდგომარეობას აუცილებლად ბოლო უნდა მოეღოს. აი, ამხანაგებო, ის ზომები, რომლის განხორციელებასაც აუცილებელ საქმედ სთვლის ცენტრალური გამგეობა შრომის ნაყოფიერების ასაწევად და საერთოდ რკინის გზის საქმეების ნორმალურ პირობებში ჩასაყენებლად. ჩვენ გვჯერა და დარწმუნებულიყავართ, რომ თქვენი დახმარებით ცენტრალური გამგეობა შესძლებს ამის განხორციელებას.

ძამანაშვილი. სახელმწიფოს არსებობა დამოკიდებულია მის ეკონომიურ მდგომარეობაზე და თუ ეკონომიური მდგომარეობა კიდევ უფრო გაუარესდება, ეს წითელი სუფრა, რომლის გარშემო ჩვენ ეხლა შამომსხდარი ვართ, ხელიდან გამოგვეცლება. უწინ ყველა დარგში ნარდათ მუშაობა იყო შემოღებული, მაგრამ ეს ვერ შევლიდა საქმეს და ბოროტებას მრავლად ჰქონდა ადგილი. ყველა არტელურ სისტემაში იყო დიდი ბოროტება, რადგანაც მათ სათავეში იყვნენ სწორეთ შეუფერებელი და მანვე პირები. ბოროტმოქმედებას ჰქონდა ადგილი განსაკუთრებით იმიტომ, რომ აღმინისტრაცია მხოლოდ ხელის მოწერისთვის არსებობდა. ყველაფერი ეს მოსპოვებული იქნა; მის მაგიერ საჭირო გახდა რაიმე სხვა ფორმის შემოღება, ვინაიდან წარმოება დაეცა. როცა ჩვენ შარშან მოგვაწოდა აღმინისტრაციამ ისე ნარდათ მუშაობა, ჩვენ კატეგორიულად უარი ვუთხარით, მაგრამ მასთან ერთად იძულებული გახდით შრომის უნარი გაგვეორკეცებოდა და ამიტომ დავთანხმდით შემოღებულიყო ერთნაირი შრომის ნორმიროვკა. მუშის ეძლევა განსაზღვრულ საათში განსაკუთრებული სამუშეო, რაც მან უნდა შეასრულოს. ასეთმა ნორმების შემოღებამ ჩვენ დიდი სარგებლობა მოგვტანა. ამიტომ ის უნდა შემოვიღოთ სხვა დარგებშიც, სადაც ეს შესაძლებელია, როგორც მუშებში და სხ.

უგლავეა. შრომის დაცემის მიზნების საერთოა. ამხ. ცენტრალური მოხსენება სრულიად გამომხატველია მუშათა შეხედულების. აღმინისტრაციის უმოქმედობა აშკარად ამტკიცებს მუშაობის ნაყოფიერობას. მე არტელეების პრინციპილურად წინააღმდეგი ვარ, რადგან ეგ იგივე ნარდი მუშაობაა, რომელსაც ჩვენ ვერ შევუირგდებით.

გიორგაძე. შრომის „ნორმიროვკა“, ეს იგივე ნარდი მუშაობაა, რომლის დაშვებაც არ შეგვიძლია. ერთადერთი საშუალება, რომელსაც შეუძლია შრომის ნაყოფიერობის აწევა, არის მუშა-მოსამსახურეების კულტურულად აღზრდა. ამ მხრივ მე სრულიად ვიზიარებ მომხსენებელის აზრს.

ნინუა. რკინის გზას დღეს არა ჰყავს შესაფერისი და გამოცდილი ხელმძღვანელები. კავშირი, როგორც ასეთი, ვერ აიღებს რკინის გზის საქმეს ხელში, აღმინისტრატორები კი უმოქმედონი არიან. მომხსენებელის დებულებები მისაღებია, მარა კითხვა იმალება, ვინ უნდა განახორციელოს ყველა ეს? საჭიროა ეს იარაღი იყოს სანდო და გამოცდილი პირების ხელში.

კამათის შემდეგ კონფერენცია დებულობს ამხ. ცენტრალურსაგან წარმოდგენილ რეზოლიუციას:

1) ყოველ დარგში, სადაც ეს საჭირო და შესაძლებელი არის, შემო-

ღებულ იქნას შრომის ნორმიროვკა ანუ შრომის რეგისტრაცია. 2) სამსახურიდან დათხოვნილ იქნას ის აგენტები და აღმინისტრატორები, რომლებიც თავისი უცოდინარობით და უმოქმედობით ხელს უშლიან წარმოების განვითარებას. 3) პატიოსან, მშრომელ, ერთგულ და გამოცდილ მუშა-მოსამსახურეებისათვის შემოღებული და დაცული იქნას სამსახურში წარმატების პრინციპი. 4) მოვთხოვოს რკინის გზის მმართველობას მოახდინოს მოსამსახურეების გამოცდები, სადაც მონაწილეობას უნდა ღებულობდეს კავშირის წარმომადგენელიც. 5) დაქირავებულ იქნას რაიონებში კავშირის ხარჯზე იმისდა მიხედვით, თუ სად როგორი საჭიროებაა, პროფესიონალური მუშაობის მცოდნე ამხანაგები — მუშა-მოსამსახურეები კულტურული მუშაობის საწარმოებლად. 6) გაუმჯობესებულ იქნას მუშა-მოსამსახურეების ეკონომიური მდგომარეობა. 7) დაწესებულ იქნას ყველასათვის საერთო პასუხისმგებლობა თავისი მოვალეობის შესრულებაში, დამანაშავენი სასტიკად დასჯილი. კონფერენცია პრინციპილურად წინააღმდეგი არ არის არტელურ სისტემის შემოღებისა, მარა დღევანდელ პირობებში რკინის გზაზე არტელეების, პრემიების და ვერსტაველების შემოღება დაუშვებლად და მიზან-შეუფერებლად მიიჩნია.

(გაგრძელება იქნება)

პერიოდან პერიოდს საქართველოში.

— დამფუძნებელმა კრებამ მთავრობის თავმჯდომარეთ აირჩია ნ. ჟორდანი, რომელსაც მიენიჭა რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობის უფლება.

— ჩვენმა საგარეო საქმეთა მინისტრმა აცნობა ადერბეიჯანის მთავრობას, რომ ახალციხის მაზრას საქართველოს მთავრობა სთვლის საქართველოს ტერიტორიის უდავო ნაწილად. ამიტომ ადერბეიჯანის მთავრობის ნოტას ამ საკითხის შესახებ საქართველოს მთავრობა ჩასთვლის თავის შინაურ საქმეებში ჩარევად.

— ადერბეიჯანში გასატანად საქართველოში იარაღს ყიდულობენ. ამ საქმეზე 16 კაცი იქნა დაპატიმრებული.

— 11 მარტს ნაშუადღევს 4 საათზე სახალხო გვარდია და ჯარი აბასთუმანში შევიდა.

— ფოთში 12 მარტს ზღვაში ჩაშვებული იქნა ახალი გამანადგურებელი „პატარა კახი“.

— ბრიტანეთის მისია უარყოფს გაზეთებში მოთავსებული ცნობას, თითქმის ბრიტანეთის მთავრობას არ ებრძანებინოს გენ. დენიკინისთვის სოქის ოლქის დაცლა.

— ახალციხის ფრონტზე სოფლები მორჩილებას უცხადებენ ჩვენ მთავრო-

ბას და ასრულებენ ყველა წარდგენილ პირობებს.

უცხოეთში

— გერმანიის საგარეო ფლოტის ჩაძირვის შემდეგ, რომელიც დროებით ზავის პირობების თანახმად უნდა მოხდეს, მოკავშირენი სურსათს მიაწვდიან გერმანიას ავვისტომდე.

— უკრაინის დელეგაციას ნება დართეს ბერლიდან პარიზში ჩავიდეს და საზავო კონფერენციას გააცნოს უკრაინის მოთხოვნები.

— ბერლინში ახალი საერთო გაფიცვისთვის მხურვალე პროპაგანდა სწარმოებს, დამოუკიდებელი სოციალისტები მხარს უჭერენ სპარტაკელებს და აღიარებენ პროლეტარიატის დიქტატურას.

— ზემო სილეზიაში პოლონელები განაგრძობენ გერმანიის საღრავოებზე თავდასხმას.

— კლემანსოზე თავდასხმელ კოტენს სამხედრო სასამართლომ სიკვდილით დასჯა გადაუწყვიტა.

— საბერძნეთის საქმეების კომისია ვერ შეთანხმდა საბერძნეთის ტერიტორიის საკითხში.

— მოჰელეს ავღანისტანის ემირი. მკვლელობის მიზეზი გაურკვეველია. დააპატიმრეს ორი.

— ამერიკის მუშა ქალთა წარმომადგენლებმა საზავო კონფერენციაზე ვილსონმა დანიშნა ორი ქალი, რომლებიც პარიზში ჩასვლამდე ლონდონში მივლენ მუშა ქალთა ორგანიზაციებთან სათათბიროთ.

— ნიუ იორკში სომხების, ბერძნების და ებრაელების მრავალრიცხოვანმა კრებამ ვილსონს სთხოვა, რათა მან საზავო კონფერენციაზე მხარი დაუჭიროს სომხეთის და ებრაელთა სახელმწიფოების აღდგენას ოსმალეთის ფარგლებში.

— პოლონეთის სამხედრო შტაბის ცნობით პოლონელებმა ბალშევიკები დაამარცხეს.

— ბერლინში სასტიკი სამოქალაქო ომია. მოკავშირეთა ჯარები ოდესიდან მიდიან. ხერსონი მოხალისეთა ჯარმა დაიკავა.

რუსეთში.

— უცხოეთის ჯარები ადესას ახლო მომავალში დასტოვებენ. ყუბანის ყაზახები დონის ყაზახებს არ შევლიან საბჭოთა ჯარების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

— ნიკოლაევი საბჭოთა ჯარებმა აიღო. დონის ოლქში ბალშევიკები ცარიცინის მიმართულებით წინ მოიწვევენ. სტავროპოლის მიმართულებით მათმა ჯარმა დაიკავა სადგური ტორგოვია.

— უკრაინის სამხრეთით ბალშევიკები იმარჯვებენ.

— ლატვიაში და რუსეთის სხვა ფრონტებზე თეთრ გვარდიელებთან მკაცრი ბრძოლები სწარმოებს.

— მოსკოვში დიდის ამბით დასაფლავეს გარდაცვალებული ც. ა. კ. თავმჯდომარე სვერლოვი.

უკანასკნელი კასუსი გ. „ელი“

გაზ. „ერთობის“ № 63-ში ბ. „ელი“ გვიპასუხებს ჩვენს პროტესტზე და უკვირს თუ სად იყო მის წინანდელ წერილში რკინის გზის დემოკრატიის უდიერად ხსენება. ალბათ ბ. „ელი“ მესხიერება ღალატობს ან უძნელდება თავისივე წერილის აზრის გაგება. გვითხარით, ნუ თუ არაა უდიერი და საწყენი თქვენი სიტყვები: „ამავე დროს რკინის გზას/და მილიციას აქვს ცალკე გაზეთები, თუმცა ჩვენს მთავრობას უსახსრობის გამო ვერ მოუხერხებია დროზე აძლიოს ჯამაგირები თანამდებობის პირებს... ცოტა ქვემოთ ბ. „ელი“ პირდაპირ უსვამს მილიციას კითხვას, გვითხარით საიდან გაქვთ ეს ფულებიო. ნუ თუ ასეთი პარალელის გატარება და ამგვარად კითხვის დასმა რკინისგზელებისთვის არ უნდა იყოს საწყენი მაშინ, როცა ავტორს არ უნდა გაისარჯოს და გაიგოს თუ საიდან აქვს მართლა რკინის გზის ორგანოს სახსარი?

ჩვენ სრული საბუთი გვქონდა შეუჩინებლად გვეცნო თავი ბ. „ელი“ წერილით და გვეგონა ავტორიც გაიგებდა ბოლოს, რომ ის მეტად უსამართლოდ და უდიერად მოეპყრა რკინის გზის დემოკრატიას, მაგრამ მოეტყუილდით.

იმის დასამტკიცებლად, რომ ჩვენს გაზეთში პოლიტიკური ხასიათის წერილები მეტი იბეჭდება, მოჰყავს რუსული ორგანოს № 11 და ამბობს: „უზარმაზარი წერილია თებერვლის რევოლუციასზე“, „სანიშნოთ გადაათვალიერეთ აღნიშნულ ნომრის ორივე გამოცემა და აბა თუ იპოვით ერთ წერილს პროფესიონალურ მოძრაობაზეო“.

ჯერ ერთი, რომ პოლიტიკური ხასიათის წერილების მოთავსება იმდენად, რამდენადაც მათ კავშირი აქვთ მუშათა კლასის პოლიტიკასთან, ჩვენ არ მიგვაჩნია ცოდნით. ამას გარდა, ბ. „ელი“, თქვენ ალბათ აქაც ზერელეთ გადაათვალიერეთ ეს გაზეთი, თორემ „უზარ-მაზარ წერილთან“ ერთად დაინახავდით წერილებს სკოლებზე, კავშირის პროფ. კონფერენციასზე, ცენტრ. გამგეობის კრებაზე და სხვა პროფესიონალურ საქმეებზე.

თუ დაკვირვებით გადაათვალიერებთ ჩვენს ორგანოებს, იქ თქვენ აუცილებლად იპოვით, რომ პროფესიონალურ საკითხებს ნომრის 2/3 ადგილი უკავია მაშინ, როცა პოლიტიკურ საკითხებზე შეიძლება 1—2 წერილი იყოს მოთავსებული.

თქვენ რომ თავისთვის ძალა დაგეტანებიათ და დაკვირვებით გადაგვკითხათ ჩვენი გაზეთები, იქ აუცილებლად ნახავდით წერილების მთელ

რიგს პროფესიონალურ კავშირებზე და მათ დანიშნულებაზე, სადაც ყოველ მხრით, რამდენადაც შესაძლებელი იყო, გაშუქებული იყო პროფესიონალური მოძრაობა საზღვარ გარე და ჩვენში. იპოვით აგრეთვე წერილებს კავშირების კულტურულ ამოცანებზე, მუშათა კოოპერაციაზე, მუშათა მოძრაობაზე ნორვეგიაში, გაფიცვის ფონზე და სხვა მრავალ პროფესიონალურ კითხვებზე.

მაგრამ. სამწუხაროდ, თქვენ გააშუქეთ საქმე ტენდენციურად ეს კი არაა მოსაწონი.

რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა პროფ. კავშირის ცენტრალური გამგეობა.

რკინის გზის პროფ. კავშირის ცენტრალური გამგეობაში.

27 თებერვლის სხდომა.

ფურცლის გაფიცვა. სასურსათო ფურცლის გაფიცვის შესახებ კრება, დაეთანხმა საგამომძიებლო კომისიის აზრს, რომ საქმე გამომძიოს ახალმა კომისიამ, შემდგომში შემდეგი ორგანიზაციების მიერ: 2 წარმომადგენელი კავშირთა კავშირისაგან, 1 ცენტრ. გამგეობისაგან, 1 ცენტრ. სასურს. კომიტეტისაგან, 1 შრომის სამინისტროსაგან და სათათბირო ხმით მთელი შემადგენლობა ძველი კომისიისა. თავის წარმომადგენლად კომისიაში ცენტრ. გამგეობამ აირჩია შავგულიძე.

უშვერძის საქმე. გამგეობამ მოისმინა თბილისის დეპოს უფროსის თანამშრომლის უშვერძის საქმე, რომელმაც თავის საჭიროებისთვის გააკეთებინა კარები სახაზინო მასალით და ბრიგადირის კამრაკოვის საქმე, რომელმაც დაკითხვის დროს დამალა საქმის სინამდვილე. გამგეობამ დაადგინა მოხსნილი იქნას უშვერძე ძველი ადგილიდან და გადაიდეს დეპოს უფროსის განკარგულებაში სხვა ადგილზე დასაინჟინერვად. გამოეცხადოს როგორც მას, აგრეთვე ბრიგადირის კამრაკოვის სასტიკი საყვედური კავშირის მიერ წინადადებით, რომ მომავალში მსგავსი დანაშაული მათ მიერ დაშვებული არ იქნას.

ქუთაისის სასურსათო კომიტეტი. კრებამ მოისმინა საქმე ქუთაისის ყველა სასურსათო კომისიის წევრების მიერ ჩადენილი ბოროტ-მოქმედება, რომლის შესახებ დადგენილება ცენტრ. გამგეობისა გაგზავნილი იქნა ქუთაისის რაიონის გამგეობაში, რომ უკანასკნელს გამოეთქვა თავის აზრი ბრიტანელების და ცირეკიძის შესახებ. გამგეობამ დაადგინა ბრიტანელების შესახებ გადაწყვეტილება ცენტრ. გამგ. 30 იანვარს ღარიფს ძალაში, ხოლო ცირეკიძე, დათხოვნის მაგიერ, ჩამოყენებულ იქნას მემსრუთ ერთი წლით, ხოლო შემდეგ აღდგენილი იქნას თავის თამამდებობაზე.

სამგლომდარო წერილი

სამტრედიის რაიონული რკინის გზის პროფესიონალური კავშირი გამოსთქვამს თავის უღრმეს მწუხარებას სომხის ფრონტზე ქრილობის მიღებით გარდაცვალებულ ამხანაგ გეგელიას დაკარგვის გამო. ქირისუფალოთ და ამხანაგთ ჩვენი თანაგრძნობა!

სამტ. რაიონ. კავშ. გამგეობა.

კავშირის სხოვრება

მიმართვა

რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა პროფესიონალური კავშირის ცენტრალურმა გამგეობამ ამ დღეებში მიმართა ზოგიერთ პოლიტიკურ მოღვაწეებს და მწერლებს შემდეგი თხოვნით:

რკინის გზის პროლეტარიატი, როგორც შავი რეაქციის დღეებში, ისე აშკარა რევოლუციონურ ბრძოლის ხანაში უცვლელად ასრულებდა მოწინავე რევოლუციონურ რაზმის როლს. უკანასკნელი წლების მსოფლიო ამბებში საკმაოდ დამტკიცეს ეს თვალსაჩინო როლი რკინის გზის დემოკრატიისა საქართველოს ნორჩ რესპუბლიკის შენების საქმეში. მაგრამ თავის თავად ცხადია, სამუდამოდ განმტკიცება დემოკრატიზმისა რესპუბლიკაში შესაძლოა მხოლოდ მასის პოლიტიკურად და სისტემატიური აღზრდით.

ეს ქვეშაობრივება, რომელიც არ თხოულობს ზედმეტ მკიცხვას, სრულიად შეგნებული აქვს რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა პროფესიონალურ კავშირს, რომელიც ყოველივე ღონეს ხმარობს, რომ წარმატებით გაატაროს ცხოვრებაში ეს ქვეშაობრივება, და ამავდროს შესაფერ ნიადაგზე დაყენოს რკინის გზის დემოკრატიის კლასიური გათვითცნობიერება. ამ მიზანს სრულყოფილად ემსახურებიან კავშირის ორგანოები „თავისუფალი გზა“ და „სვობოდნი პუტ“, მაგრამ ამ მიზნის განხორციელება ბრკოლდება სერიოზულ ძალეების უქონლობის გამო, რომელიც საჭიროა ყველა ფართოდ დაყენებულ პროფესიონალურ-პოლიტიკურ ორგანოსთვის.

საჭიროა ამ გაზეთების საჭირო სიმძლავრე დაყენება, მით უმეტეს, რომ ისინი, როგორც მუშების გაზეთები, ფართოდ ვრცელდებიან (ტირაჟი უღრის 12000 ცალს) რკინის გზის დემოკრატიისაში. ამიტომ რკინის გზელთა პროფესიონალურ კავშირის ცენტრალური გამგეობა მოგმართავს თქვენ თხოვნით მიიღოთ აქტიური მონაწილეობა აღნიშნულ გაზეთებში, რაიც მისცემს კავშირს საშუალებას ასწიოს შესაფერის სიმძლავრე რკინის გზელთა მასის პროფესიონალური და პოლიტიკური აღზრდის საქმე, რაიც, რასაკვირველია, ნაყოფს მოუტანს იმ პოლიტიკას, რომელსაც აწარმოებს

დღეს დემოკრატიის ნაბიჯი
ვილი რესპუბლიკის მთავრობისა

მილოცვა

დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარემ შორაპნის რაიონულ გამგეობისგან მიიღო შემდეგი დეპეშა:

საქართველოს რკინის გზების შორაპნის რაიონის პროფესიონალური კავშირის გამგეობა თქვენის სახით მიესალმება დამფუძნებელ კრების პირველ დღეს და უსურვებს ხანგრძლივ და ნაყოფიერ მუშაობას დემოკრატიის საკეთილდღეოდ.

კახეთის რკინის გზა

პროფ. კავშირის ცენტრ. გამგეობაში.

საქ. სახ. რკ. გზის ნავთლულის მოსამსახურეთა განცხადება. საქ. სახ. რკ. გზის ნავთლულის მოსამსახურეებს, ადგილობრივი სექციის საშუალებით, წერილობითი განცხადებით მიუმართავთ კახეთის რკ. გზის ექსპლუატაციის უფროსისთვის, რომ ის სთვას, რაც მათ ეძლევათ კახეთის რკინის გზის სამუშაოების შესრულებისათვის, მეტად მძიმე და თხოულობს ამ სთვასურის გადადგას, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაფიცვით ამუშაობან.

გამგეობამ დაადგინა: გაეკზავნოს მთელი მიწერ-მოწერა საქ. სახ. რკ. გზის კავშირის ცენტრალურ გამგეობას და აგრეთვე ეცნობას მას ჩვენი მოსაზრება.

კონდუქტორების თხოვნა. კახეთის რკინის გზის სამგზავრო მატარებლების მთავარ კონდუქტორებს შუამდგომლობა აღუძრავთ სამმართველოს წინაშე, რომ მიეცეთ მათ ჯილდო მატარებლებში უბილეთო მგზავრების აღმოჩენისათვის.

გამგეობის აზრით, ასეთი სსუქრები რკინის გზაზე არა თუ სპობს ბოროტებს, არამედ ხელს უწყობს მის განვითარებას, რადგან ასურტებს მოსამსახურის მოფაღეფობის გრძნობას და აწვითებს მასში უარყოფით მსარეებს; რკინის გზის ყოველი აგენტი ვალდებულია ზედმეტად შეასრულოს მასზე დაკისრებული მოვალეობა, რასათვისაც ეძლევა მას განსაზღვრული ჯამაგირი. ამიტომ გამგეობამ დაადგინა: მოისმინოს ყოველგვარი განსაკუთრებული ჯილდოს მიცემა მატარებლებში უბილეთო მგზავრების აღმოჩენისათვის. უკეთეს ამის გამო ვინმე გამოიჩენს სამსახურისადმი გულგრილობას და დაუდევრობას, იგი სასტიკად დაისჯება.

ი. მეგენიშვილის თხოვნა. სადაგურ ვახანაძის უფროსმა ი. მეგენიშვილმა თხოვნით მიმართა გამგეობას, რომ მისი საქმე შელახდა იქნეს განსილული და დასტოვონ ის კახეთის რკინის გზაზე სამსახურში და კავშირში.

გამგეობამ დაადგინა: რადგან ი. მეგენიშვილის საქმეში სასაზღვრო გარემოება იმისა თავი, დაინაშნოს შელახდა მისი საქმის გამოძიება. 21 თებერვლის დადგენილება მეგენიშვილის კავშირის წევრობიდან გამოირიცხოს შესახებ ამით გაუქმდეს და, თანხმად გზის მმართველის რეზო-



დღეისა, ჩამოყენებულ იქნეს ის სად. ფაშის უფროსის თანხმებით.

კიოსკები. გამგებების გადაწყვეტილებით კახ. რკინის გზაზე—საგარეოში, გურჯაანში და წარმო უნდა გაიხსნას ჟურნალ-გაზეთების შეყვანის კიოსკები. ამ კიოსკების გამოკეთება დაიწყო ტარტაკოვსკი, რომელიც დათხოვნილი იქნა სამართლებრივი ნაწილის დირექტორის განკარგულებაში.

პარტიული ცხოვრება

5 მარტს შესდგა სამმართველოს რაიონის ს. ს. დ. მ. პ. მცირე კოლექტივის წევრთა კრება. თავმჯდომარეობს ანხ. ასათიანი. მდივანი კოშკაძე. დღის წესრიგში იდგა შემდეგი კითხვები: 1) მოხსენება თბილისის კომიტეტიდან, 2) მოხსენება ადგილობრივიდან, 3) სანაკოვეის საქმე, 4) ქვეკოლექტივის არაწევრების კრებაზე დასწრების შესახებ, 5) ქვეკოლექტივის ფონდის დაარსება.

მოხსენებას თბილისის კომიტეტიდან აკეთებს ანხ. ასათიანი და აღნიშნავს, რომ თბილისის კომიტეტი მსჯავრს გამოსთქვამს შესახებ იმისა, რომ სასამართლოებში არსებობს უწყისობა და ბოროტმოქმედება. თავის მხრით კი თბილისის კომიტეტი იღებს ყოველწლიურ ზომებს, რათა მოსპოს სასამართლოში არსებული ბოროტმოქმედებანი. კრება ადგენს იქმნას მიქცეული ყუარდლები ვისიც ჯერ არს ამ მოვლენაზე და იქმნას მიღებული სასტიკი ზომები ბოროტმოქმედების თავიდან ასაშორებლად. მით უმეტეს იმ დაწესებულებაში, სადაც უნდა გამოიხატოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პრინციპები.

სანაკოვეის სამსახურში მიღების შესახებ კრებამ აღიარა: ძველი ქვეკოლექტივის დადგენილება სანაკოვეის სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ, იყო სამართლიანი. მაგრამ ის პირობები, როდესაც იყო დათხოვნილი სანაკოვეი სამსახურიდან, შეიცვალა. აგრეთვე მიიღო რა მხედველობაში, რომ სანაკოვეი გასწორდა და აღარ ჩაიდენს იმისთანა გამოსვლებს, როგორც იყო მის მიერ ჩადენილი საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ, რასაც აღსატურებდა საგამომძიებლო კომისია და სექცია, დაადგინა იმნას მიღებული სანაკოვეი სამსახურში.

მეოთხე საკითხის შესახებ კრებამ ერთი წინააღმდეგ და ერთი თავის შეკავებით დაადგინა: ვინაიდან ქვეკოლექტივის უნდებამ მუშაობა არა ჩვეულებრივ პირობებში, სცნოს საჭიროდ ხდებოდეს სხდომა კოლექტივის არაწევრთა დაუსწრებლად. ზოგიერთ შემთხვევაში კი, თუ დაინახავს საჭიროდ, თვით კოლექტივმა მოიწვიოს ესა თუ ის წევრი ს. ს. დ. მ. პ. იმფომაციისთვის.

მეხუთე საკითხის შესახებ მცირე კომისიის შემდეგ კრება ავალებს კოლექტივულ განმანათლებელ კომისიას მოაწიოს ან კონცერტი და გამართოს სათანადო მოლაპარაკება მცოდნე პირებთან, რის შემოსავალიც შეადგენს ქვეკოლექტივის ფონდს.

ბრძოლა გორის-მოქალაქებისათვის

16 მარტს შესდგა კრება, რომელზედაც დაესწრნენ გზათა უფ. კანდელაკი, მილიციის უფ. ბერძენიშვილი, ლიანდაგის მეექვსე უბნის უფ. კალატუშვილი, მოძრაობის უფ. აბელაშვილი, ჯავშნიანი მატარებლების უფ. გ. გოგვაძე, მოძრაობის რევიზორი სამსონია, ჯავშნიანი მატარებლიდან სალუქვაძე, სადგურის უფ. კორძაია, საქ. სად. ზედამხედველი არევაძე, მატარებლების რევიზორი კომარია, სადგ. მილიციის უფ. მაგერ მაჭავარიანი, კავშირ. ცენტ. გამგებებიდან: ცენტრადე, ბოკერია, კუბრაშვილი, კავშირ. გამგებებიდან: გიორგაძე, თ. მეგრელიშვილი, ს. მეფარიანი, ვ. ხუროძე, მ. ვაშაკიძე, გაჩეჩილაძე, სექციებიდან: ნ. ჯიბლაძე და ბულაშვილი. თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა ი. გიორგაძე, მდივანად ი. გაჩეჩილაძე.

თათბირმა მოისმინა ი. გიორგაძის მოხსენება, რომელშიც აღნიშნა: სად. თბილისში გამეფებულია ქურდობა და ძარცვა, როგორც ვაგონებიდან, ისე საწყობებიდანაც. იმ პირობა, რომლებსაც ამ ბოროტმოქმედებებთან აქვთ დაკისრებული ბრძოლა, ვერ შეძლებს მათი აღფრთხილება.

ორგანიზაციულ ბოროტმოქმედების აღმოსაფხვრელად ორგანიზაციულივე ბრძოლა საჭირო, რისთვისაც საჭიროთ სთვლის იქნეს არჩეული კოლეგია, რომელიც გამოიმუშავებს ზომებს ბოროტმოქმედთა წინააღმდეგ მისაღებად.

კოლეგიას უნდა აღმოუჩინონ შესაფერი დახმარება ყველა არსებულმა საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა და დაწესებულებებმა, რათა მათი მუშაობა უფრო ნაყოფიერი დარჩეს.

თათბირმა ხანგრძლივი მსჯელობის შემდეგ აირჩია კოლეგია, ხუთი პირისგან შემდგარი.

თათბირის დადგენილებით კოლეგიამ უნდა შეიმუშაოს ინსტრუქცია და მის ცხოვრებაში გასატარებლად ირჩევს ერთ პირს.

რკინის გზის აშენება

სამსახურის ჩათვლა პოლიტიკურთათვის. მინისტრის მოვალეობის აღმასრულებელის განკარგულებით რკინის გზის მოხელეთ, რომელნიც ძველი წყობილების დროს პოლიტიკურ წყობილების გამო იყვნენ დათხოვნილი, სამსახურში უკან მიღების დროს

უნდა ჩათვალოთ სამსახურში გადენილი წლები იმ ვარაუდით თითქოს ისინი ამ ხნის განმავლობაში განთავისუფლებულნი იყვნენ სამსახურისგან უჯამაგიროდ და ყოველ გვარ ანგარიშის წარმოების დროს, როგორც საპენსიო ისე სამსახურში წარმატების თუ სხვა გვარ შემთხვევებში, როცა სამსახურ წლების რაოდენობას მნიშვნელობა ეძლევა, ასეთ პირებზედ გავრცელდეს ყველა ის უპირატესობანი, რომლებიც სარგებლობენ დანარჩენი მოსამსახურეები. ხოლო იმ შემთხვევაში, როცა პოლიტიკურად დასჯილი პირები მოპყვებიან შტატს გარეშე დარჩენილთა რიცხვში. მათ უეჭველად უნდა მიეცეს სალიკვიდაციო თანხა გადენილ წლების გათვლით, სხვა მოსამსახურეებთან ერთად საერთო წესით.

სომეხ მოსამსახურეთა შესახებ. თანხმად გზათა უფროსის განკარგულებისა, ყველა სომეხი მოსამსახურე, რომელნიც სომეხ-ქართველთა შეტაკების დროს წარსულ წლის დამლეფს და ამა წლის დასაწყისს დათხოვნილ იქმნენ თანხმად გენერალ-გუბერნატორის განკარგულებისა, დაკმაყოფილებულ უნდა იქმნენ დღემდის მათი დათხოვნისა და მიეცეთ დახმარება საერთო წესით, როგორც შტატ გარეშე დათხოვნილ, გარდა იმ დათხოვნილთა, რომელთა წინააღმდეგ აღძრულია საფუძვლიანი ბრალდება მოალაპოვებისა და აგრეთვე რომელთა შესახებ გზათა უფროსის მიერ არის, ან იქნება განსაკუთრებული განკარგულება, რისთვისაც ყოველ ამისთანა შემთხვევაში წინასწარ უნდა მოხდეს შეკითხვა გზათა უფროსთან.

რკინის გზის მილიციონერები. მოძრაობის უფროსი აბელიშვილი აცხადებს: ყველა ის ზომები, რომელიც მიმართულია საქმის მოსაწესრიგებლად რკინის გზის ლიანდაგზე, უნაყოფოა, ვინაიდან მილიციის მხრივ მოსამსახურეები ვერ პოულობენ ვერავითარ დახმარებას. ყველა მატარებლების რევიზორები ერთ ხმად ამოწმებენ, რომ გარდა სად. თვითისის, ნავთლუდის და მცხეთისა, არსად მილიციონერები არ უხვდებიან მატარებლებს და იმათი იქ არ ყოფნით უბილეთო მგზავრები აქეთ-იქით იფანტებიან და არ არის საშუალება, რომ მათ გამოვართვათ ბილეთების ხვედრი ფული, რითაც დიდი ზარალი მოსდის რკინის გზას. ძარცვა და გლეჯა მილიციონერების ცხვირ წინ, —ამაზე ლაპარაკიც ზედ მეტია. მე ძალიან გთხოვთ მიიღოთ შესაფერისი ზომები, რომ მოსამსახურეებს შეეძლოს საერთო დახმარების მიღება ყველა შემთხვევაში მილიციონერებიდან.

საბაღოსნო სკოლის იჯარით აღება. სასურსათო კომიტეტმა დაადგინა აიღოს იჯარით თბილისის საბაღოსნო სკოლა 3 წლით 40,000 მან. წელიწადში.

დახმარების მიცემა. სამოსწავლო კომიტეტმა დაადგინა დარჩენილი მოსამსახურეების დახმარების მიცემის საკითხი მთავრობასთან კოლექტიური ხელშეკრულების დადებამდე.

წერილი რედ. მიხარტი

პასუხად ბ-ნ „ახალს“

„თავისუფალ გზის“ მე-5 №-ში ვინმე „ახალს“ მიერ მოთხოვნილი იყო წერილი ტყვებუდიდან, რომლითაც ის ამტკიცებდა, რომ ტყვებუდის სამეხანკო ნაწილის მოსახურეთა რიცხვი გაცილებით დიდი და წარმოებისთვის სრულიად შედეგითა, ვიდრე ამას საქმე მოითხოვს.

და მართლაც, ის ცნობები რომ სიმაღლე იყოს, რომელიც მას მოჰყავს, მაშინ შეიძლება მართლაც შედეგით ყოფილიყო სხენებულ მოსამსახურეთა რიცხვი, მაგრამ ეს ასე არ არის.

და აი ფაქტები:
„ახალს“ წერილის ცნობით იქ მსახურობენ:

1. დეზოს უფროსი 1
2. მანტიარი 2
3. მათი თანამშრომელი 2
4. ვაგონების გამწვანებელი 3
5. მათი თანამშრომელი 3
6. გამწვანებელი 3
7. ტექსტის ამნები 1
8. ყარაული მოდარაჯე ოთახისა 1

სულ . . . 16 კაცი

ნამდვილათ კი იქ მსახურობენ:

1. ზეინგალი 2
2. მისი თანამშრომელი 2
3. ტექსტის ამნები 1
4. ყარაული მოდარაჯე ოთახისა 1

სულ . . . 6 კაცი.

აქედან აშკარად სჩანს, რომ „ახალს“ ექვსი კაცისთვის ათზე თითონ მიუმატებია და ამ მის მიერ შექმნილ სიყალბეს თითხვევებში. სამწუხარო ის არის, რომ ასეთმა ცნობებმა შეიძლება მკითხველი შეცდომაში შეიყვანოს და ბ-ნ „ახალს“ მიერ მოგონილი სიყალბე სიმაღლე ეკონოს.

ჩვენ არ ვიცით, რა მოსახურებით ჩაიდინა ბ-ნმა „ახალმა“ ასეთი არა საკადრისი საქმე, მხოლოდ ის კი ცხადია, რომ ამ გვარი ჭრების ზრკის საშუალებით საზოგადოებაში გავრცელება ჭეშმარიტად დასაგმობი და გასაკიცხავია.

სახაზ. რ. გზების სამმართველო

ზირველ მარტს შეიკრიბნენ ქუთაისის დეპუტ მუშა-მოსამსახურეები. სხვათა შორის დღის წესრიგში იყო კითხვა ქუთაისის სასურსათო კამპიეტის რამდენიმე წევრის ზრასურველ მოქმედების შესახებ. მომხსენებელი ნესტორ კონსტანტინოვი და აგრეთვე კამპიეტის წევრები აღნიშნავენ სასურსათო კამპიეტის წევრების ბოროტმოქმედებას. მაგალითად, ამ რამდენიმე დღის წინააღმდეგ აწილებდნენ თევზს ამ კამპიეტის წევრები ვიქტორ ასრენიძე, მიშა დოდბერაძე და ბაგრატ ჩხეკელი. თევზი (კობრი) უნდა განაწილებულიყო სულზე 2 გარ., მაგრამ საუბედურად ეს

ს ი ა

მეომართაფის საზოგადო საჩუქრებთ შეგროვილი და აგრეთვე ცენტრალური გამგეობის კომისიის მიერ
შეძენილი ნივთებისა.

№. რიგითი	შეგროვილი ნივთების სახელწოდება	რაოდენობა შემოწირული ნივთებისა	რაოდენობა ფულით შე- ძენილი ნივ- თებისა	ჯამი	საღ ვის და რამდენი დაურიგ.			შ ე ნ ი შ ვ ე ნ ე ბ ი
					რკინ. გზის საფრთხე- ში 49 დატ. გვირდილს	41 ლიბარე- თში 78 დატ. რკინ. გზის საფრთხე- ში 49 დატ. რკინ. გზის საფრთხე- ში 49 დატ.	სამხედრო- საფრთხე- ში 49 დატ. რკინ. გზის საფრთხე- ში 49 დატ.	
1	ფარდობა...	—	1200 გ.	1200	250	390	542	დალხა 18.
2	საზონი სარკესის...	3 გ.	163 გ.	163	—	—	13	150 გარ. ინსუბ ტენტ. გამგ.
3	ზაზირისი სხვა და სხვა ფირ...	223 გ.	—	223	53	93	77	
4	ზაზირისი ქაღალდი...	218 გ.	—	218	50	93	75	
5	წუმწუმ...	220 გ.	—	220	54	93	73	
6	საზონი სელისაზონი...	21 გ.	—	21	10	6	5	
7	ყარადაშები, კაღმის ტარი...	24 გ.	—	24	7	8	9	
8	კანფეტები საფრთხე...	225 გ.	—	225	60	80	85	
9	ქაღალდი საფრთხე...	317 გ.	—	317	60	102	155	
10	ღია წერილები...	16 გ.	—	16	—	8	8	
11	თხილი, კაჯი, წაბი...	7 გ.	—	7	—	3	4	
12	ქაღალდი უბრალო და ბანდერ...	36 გ.	—	36	—	—	36	
13	ჩილი ფაშის...	1 გ.	—	1	—	—	—	
14	კონსერვი...	1 გ.	—	1	1	—	—	
15	შეკარი...	8 გ.	—	8	8	—	—	
16	გრანმალი...	1/2 გ.	—	1/2	—	—	—	გაუიდა 8 მან.
17	ნატყვარი (შენიკი)...	1 გ.	—	1	1	—	—	
18	ჩაი...	1 1/2 გ.	—	1 1/2	1 1/2	—	—	
19	თუთუნის დაჭრ. და დაჭრ.	30 1/2 გ.	—	30 1/2	—	16	14 1/2	
20	ჩოთქი ფესსტმელების...	3 გ.	—	3	—	2	1	
21	დახა ჯიბის...	2 გ.	—	2	1	—	1	
22	ჭაქა ჩაის...	2 გ.	—	2	—	—	2	
23	კაფეები ხის...	3 გ.	—	3	—	—	3	
24	მაზი ფესსტმელების...	1 გ.	—	1	—	—	1	
25	ქულები...	3 გ.	—	3	3	—	—	
26	ცხვირსასიცო...	2 გ.	—	2	2	—	—	
27	წინდა სამაჯე...	2 წყ.	—	2	2	—	—	
28	ნემსები...	15	—	15	—	—	15	
29	მზესუმზირა (სემინკა)...	1 გ.	—	1	—	—	1	
30	მხორკა...	11 მანკა	—	11	—	—	11	
31	ბინტები...	34 ცაღა	—	34	—	—	—	ინსუბ ტენტ. გამგეობაში.

საჩუქრები შეგროვილია ფოთის, სამტრედიის, ქუთაისის და სამართველოს რაიონული გამგეობის მიერ.
ფულის ანგარიში გამოქვეყნდება შემდეგ ნომერში.

კომისიის წევრები: თეოფანე ფირანის ძე მეგრელიშვილი და ილია დავითის ძე ლალიძე.

ასე არ მოხდა. რამდენიმე 2 გარ. მს-
გარე მიიღო 5—10 გარ., რამდენიმე
კი ღარსა უთუგზოდ და ერთი ფუთი კი
ადმინდა უსაბუთოდ დაკარგული. მასთან
კომისიის აღნიშნავს, რომ სასურსათო კომი-
ტეტისგან გატანილი თევზი, რამდენიმე
ღირდა 1 მ. 50 გ. კერძო ზიარების სელ-
ში კი იგიღებოდა 7 მან. ამავე დროს,
როგორც ზევით აღნიშნეთ, რამდენიმე
მოსამსურრები კი ღარსა უთუგზოდ. კრე-
ბამ განიხილა და დადგინა გამოცხადის
ენდობა აღნიშნულ ზიარებს ზრისის სა-
მუდგობით „თავისუფალ გზაში“.

კომისიის მასშტაბისგანდობით გრ. თაფლ.
ფინორიძე.
მდივანი ვასო მხეიძე.

მს. რედაქტორ!
თქვენი გაზეთის „თავის. გზა“-ს მე-
9 № მოთავსებულია ბ. გ. ბურჭულაძის
წერილი, რომელიც მიწვევს მე სამუდაო-
ტორო სასამართლოში. დიდის სამოქმედო-
ბით გვგებოდა მის სურვილს და ჩემი მხრი-
ვნიშნავ შედარებით: 1. გრ. სოფე-
რას, 2. გ. ჯიბაძეს და 3. გ. ქაღალდის.
ჩემი შედარებით ცნობრბუნ ქაღა-
ფთაში და რა დროსაც დამინიშნავს ბ.
ბურჭულაძე ზიარდ მოლაზარეების საშუა-
ბით, იმ დროს წარმოვადგენ ჩემ შედარ-
ტარებს, მხოლოდ არა უგვიანეს ერთი კვი-
რისა დიდდან ამ წერილის გამოქვეყნებისა.
ერ. ცხადაია.

რედაქციის ფრსტა

სამტრედიელ კორესპონდენტს „და-
მსწრეს“. რედაქცია ხელმოუწერელ
წერილებს არ ბეჭდავს. გარდა ამისა
წერილი უნდა დაწერილი იყოს ერთ
გვერდზე.

ბ. ბ.—ძეს. მაგ საკითხზე ბევრი და-
იწერა. ზედმეტად ფთხლით კვლავ
დავუბრუნდეთ მას.

გ. ჯვარიშვილის. ცნობა თქვე-
ნი სამსახურიდან დაბოგნის შესახებ
მიღებული იყო სამმართველოსგან. ამი-
ტომ მთელი საბუთები თავის გასამარ-
თლებლათ უნდა წარადგინოთ სამმარ-
თველოში საქმის საჩქაროთ გამოსაძი-
ებლათ და გასაშუქებლათ. გაზეთში
ამ საბუთების ბეჭდვის ზედმეტად
ფთხლით.

ბ. პარმენ ნიკოლაიშვილს. როცა
თქვენ იწვევთ ვინმეს სამედიტატორო
სასამართლოში, საჭიროა დასახელოთ
თქვენი მხრით მოსამართლეები. გთხოვთ
თქვენი მხრით დასახელოთ მოსამარ-
თლეები და მერმეთ მისცეთ წინადა-
დება მეორე მხარეს გაგყვეს სამარ-
თალოში.

ამს. სუფსელს. თქვენი წერილი
„ღია წერილი“ სასურსათო კომიტე-
ტისადმი. ასეთი წერილი კი უნდა
პირდაპირ ხელმოწერილი იყოს. ამი-
ტომ გთხოვთ გამოგზავნოთ სახელი
და გვარის ხელმოწერით.

გამგეობის წევრმა სილიბისტრო კა-
ლაძემ სამტრედიიდან შორაპნამდე
დაკარგა: ორი პირადობის მო-
წმობა, რკინის გზის
სამმართველოდან (ნომერი არ ახსოვს)

და შორაპნის რაიონულ გამგეობიდან
№ 214, პარტიული წიგნაკი ს. ს. დ.
მ. პ. წევრობის, სამგზავრო უსახელო
ბილეთი მეორე კლასის № 322, შო-
რაპნის რაიონულ გამგეობის სახელზე
ექიმის მოწმობები და 90 მან. ფული.

მპონელს ვთხოვთ ფული დაიტო-
ვოს და მოწმობები დაგვიბრუნოს.
მისამართი: შორაპანი, რაიონული
გამგეობა.

სარედაქციო კოლეგია.